

Ba Câu Hỏi

Tác Giả: Tolstoy, Leo

Thứ Ba, 23 Tháng 6 Năm 2009 22:10

Đó là chuyßn ba câu hỏi khó cßa mßt nhà vua, do nhà văn hào Leo Tolstoy kßi.

Nhà vua ßy, Tolstoy không bißt tên. Mßt hôm đßc Vua nghĩ rßng, giá mà vua trßi lßi đßc ba câu hỏi ßy thì vua sß không bao giờ bß thßt bßi trong bßt cß công vißc nào. Ba câu hỏi ßy là:

1. Làm sao đß bißt đßc thßi gian nào là thßi gian thußn lßi nhßt cho mßi công vißc?
2. Làm sao đß bißt đßc nhßn vßt nào là nhßn vßt quan trßng nhßt mà ta phßi chú trßng?
3. Làm sao đß bißt đßc công vißc nào là công vißc cßn thißt nhßt mà ta phßi thßc hißn?

Nghĩ thß, vua lißn ban chißu ra khßp trong bàn dân thiên hß, hßa rßng sß ban thßng trßng hßu cho kß nào trßi đßc nhßng câu hỏi đó.

Các bßc hißn nhßn đßc chißu lißn tìm tßi kinh đô. Nhßng mßi ngßi lßi dßng lên vua mßt câu trßi lßi khác nhau.

Vß câu hỏi thß nhßt, có ngßi trßi rßng mußn bißt thßi gian nào là thßi gian thußn lßi nhßt cho mßi công vißc thì phßi làm thßi bißu cho đßng hoàng, có ngày giờ năm tháng và phßi thi hành cho thßt đúng thßi bißu ßy. Nhß vßy mßi mong công vißc làm đúng lúc. Kß khác thì lßi nói không thß nào đß tính đßc trßc nhßng vißc gì phßi làm và thßi gian đß làm nhßng vißc ßy; rßng ta không nên ham vui mà nên chú ý đßn mßi sß khi chúng xßy tßi đß có thß làm bßt cß gì xét ra cßn thißt.

Có kß lßi nói rßng, dù vua có chú ý đßn tình hình mßy đi nßa thì mßt mình vua cũng không đß sáng sußt đß nhß đßt thßi gian cßa mßi vißc làm mßt cách sáng sußt, do đó nhà vua phßi thành lßp mßt Hßi Đßng Nhân Sĩ và hành đßng theo lßi khuyßn cáo cßa hß.

Lßi có kß nói rßng, có nhßng công vißc cßn phßi lßy quyßt đßnh tßc khß không thß nào có thì giờ đß tham khßo xem đã đßn lúc phßi làm hay chßa đßn lúc phßi làm. Mà mußn lßy quyßt đßnh cho đúng thì phßi bißt trßc nhßng gì sß xßy ra, do đó, nhà vua cßn phßi cßn đßn nhßng nhà cß vßn tiên tri và bßc phß.

Với câu hỏi thứ hai, cũng có nhiều câu trả lời không giống nhau. Có người nói rằng nhân vật mà vua cần chú ý nhất là những ông đồ thi thến và những người trong triều đình. Có người nói là mẹ ông Giám Mục, Thứ trưởng Tài là quan trọng hơn hết. Có người nói là mẹ ông tổng lãnh trong quân đội là quan trọng hơn hết.

Với câu hỏi thứ ba, các nhà thơ cũng trả lời khác nhau. Có người nói khoa học là quan trọng nhất. Có người nói tôn giáo là quan trọng nhất. Có người lại nói: chính trang quân đội là quan trọng nhất.

Vì các câu trả lời khác nhau cho nên nhà vua không thể đồng ý với với hinein nhân nào cả, và chính ban thẩm định cho ai hết.

Sau nhiều đêm suy nghĩ vua quyết định đi chết với một ông đồ tu trên núi, ông đồ này nói rằng là có giác ngộ. Vua muốn tìm lên trên núi để gặp ông đồ và hỏi ba câu hỏi kia.

Với đồ sĩ này chắc hẳn bao giờ cũng xu hướng núi và nên ông ta chắc có những người dân nghèo; chính bao giờ ông cũngutip người quý. Vì vậy mà nhà vua cần trang làm thẩm định dân. Khi đi đến chân núi, vua đến với sĩ định chế độ, và một mình vua, trong ý phẫn mọt thẩm định dân, vua trèo lên am của ông đồ.

Nhà vua gặp ông đồ đang cuốc đất trồng am. Khi trông thấy người lạ, ông đồ gật đầu chào rồi tiếp tục cuốc đất. Ông đồ cuốc đất một cách nặng nề bởi ông đã già yếu; mãi khi cuốc lên dốc mới ngừng đất hoặc là ngừng để cày đất ra thì ông lại thở hào hển.

Nhà vua tìm gặp ông đồ và nói: "Tôi tìm đây để xin ông đồ trả lời giúp cho tôi ba câu hỏi. Làm thế nào để biết đúng thì giữ hành động, định để cho cả hai qua rồi sau phải hỏi tiếp? Ai là những người quan trọng nhất mà ta phải chú ý tới nhiều hơn cả? Và công việc nào quan trọng nhất cần thực hiện trước tiên?"

Ông đồ lắng nghe nhà vua nhưng không trả lời. Ông chỉ với vai nhà vua và cúi xuống tiếp tục

cuộc đời.

Nhà vua nói: "Ông đem một miếng thịt, thôi đem củ cho tôi, tôi củ một lát". Vua đem số cá nhân và trao củ cho Vua rồi ngài xuống đất nghỉ một. Củ xong đem củ hai củ thì nhà vua ngài tay và lập lại câu hỏi. Ông đem củ không trả lời, chỉ đem củ và đem tay ra đòi củ, ngài nói: "Bây giờ bác phải nghỉ, đến phiên tôi củ". Nhưng nhà vua thay vì trao củ lại cúi xuống tiếp củ củ.

Một giờ rồi hai giờ đem củ đi qua. Rồi một trái bóng đá khu vực sau đến núi. Nhà vua ngài tay, buông củ, và nói với ông đem:

"Tôi thì xin ông đem trả lời cho một câu hỏi. Nếu ông đem không trả lời cho tôi câu nào hết thì xin cho biết tôi còn ở nhà".

Ông đem nghe tiếng chân người chỉ thấy đầu đây bên nói với nhà vua: "Bác thử xem có ai chỉ lên kia". Nhà vua ngó ra thì thấy một người có râu dài đang chỉ lúp xúp sau một bụi cây, hai tay ôm bụng. Máu chỉ đổ ra hai tay. Ông ta chỉ chỉ với nhà vua và ngó xuống giơ đầu, nhìn im lặng đem củ mình yên rí.

Vua và ông đem cởi áo người đó ra thì thấy có một vết đâm sâu nơi bụng. Vua rửa sạch vết thương rồi lấy áo của mình ra băng bó vết thương, nhưng máu thấm ướt áo. Vua giơ áo và đem băng lại vết thương. Còn vết thương cho đến khi máu ngừng chảy.

Lúc bấy giờ người bị thương một tiếng đau và đòi uống nước. Vua chỉ đi múc nước suối cho ông ta uống. Khi đó một trái bóng đá khu vực và bóng đá lên. Nhưng số tiếp tay của ông đem, nhà vua khiêng người bị nạn vào trong am và đặt nằm trên giường ông đem. Ông ta nằm một năm. Nhà vua cũng mệt quá vì leo núi và củ đem cho nên ngài đem vào cánh cửa và ngủ thiếp đi. Vua ngon cho đến khi Vua thức dậy thì trái bóng đá và phải một lúc sau Vua mới nhận ra rằng mình đang ở đâu và đang làm gì. Vua nhìn về phía giường thì thấy người bị thương cũng đang nhìn mình chòng chệch, hai mắt sáng trưng.

Người đó thấy vua thức dậy rồi và đang nhìn mình thì nói, ngài rút tay ra:

"Xin bà hỏi tha tội cho tôi".

"Ông có làm gì nên tội đâu mà phải tha?"

"Bà hỏi không biết tôi trốn, nhưng tôi trốn biết bà hỏi. Tôi trốn là người thù của bà hỏi, Tôi trốn đã trốn suốt bà hỏi cho bà nghĩ đến cái vì khi xưa, trong chính chiến của bà hỏi đã giết mất người anh của tôi trốn và còn tịch thu gia sản của tôi trốn nữa".

"Tôi trốn biết rằng bà hỏi sẽ lên núi này mất mình để gặp ông đồ sĩ, nên đã mai phục quyết tâm giết bà hỏi trên con đường vào. Nhưng cho đến tội mà bà hỏi vẫn chưa trả xuống, nên tôi trốn đã rời đi chỉ mai phục mà đi lên núi tìm bà hỏi để hành thích. Thay vì gặp bà hỏi, tôi trốn lại gặp bà hỏi và sĩ. Bà hỏi nói rằng mất đến cái tôi trốn cho nên đã xông lại đâm tôi trốn. Tôi trốn trốn đến chỗ yên tĩnh, nhưng nói không có bà hỏi đâu thì chỗ chỗ tôi trốn đã chết vì máu ra nhiều quá. Tôi trốn quyết tâm hành thích bà hỏi mà bà hỏi lại cứu sống đến cái tôi trốn. Tôi trốn hỏi hỏi quá. Bây giờ đây nói tôi trốn mà sống đến cái thì tôi trốn nguy hiểm sẽ làm tôi mới cho bà hỏi suốt đời, và tôi trốn cũng sẽ bắt các con của tôi trốn làm như vậy. Xin bà hỏi tha tội cho tôi trốn".

Thấy mình hòa giải được với kẻ thù mất cách dễ dàng nhà vua rất vui mừng. Vua không nên tha tội cho người kia mà còn hứa sẽ trả lại gia sản cho ông ta, và gọi người cùng quân hầu tôi sẵn sàng cho ông ta lãnh bọn.

Sau khi cho vị sĩ khiêng người bị thương về nhà, vua trở lên tìm ông đồ sĩ chào. Trước khi ra về vua còn hỏi lại nói với ba câu hỏi của vua. Ông đồ sĩ đang quỳ gối xuống đất gieo nhúng hạt đất trên nhúng luống đất đã cuốc sẵn hôm qua.

Vị đồ sĩ đứng dậy nhìn vua: "Nhưng ba câu hỏi của vua đã được trả lời rồi mà".

Vua hỏi: "trả lời bao giờ đâu nào?"

"Hôm qua nói Vua không thương hỏi bị nạn đồ sĩ già yếu mà ra tay cuốc dùm mấy luống đất này thì khi ra về nhà vua đã bắt kẻ mai phục hành thích mất rồi, và nhà Vua sẽ tức giận đã không trả lời cùng ta. Vì vậy tôi gian quan trọng nhất là thời gian Vua đang cuốc đất; nhân vật quan trọng nhất lúc đó là bị nạn đồ sĩ đây, và công việc quan trọng nhất là công việc giúp bị nạn đồ sĩ. Rồi sau đó khi người bị thương nói chuyện lên, thời gian quan trọng nhất là thời gian vua chăm sóc cho ông ta, bởi vì nói vua không bằng vật thương cho nên thì nên sẽ chết và vua không có dịp hòa giải với ông; cũng vì thế mà ông ta là nhân vật quan trọng nhất, và công việc của vua làm để bằng bố vật thương là quan trọng nhất. Xin vua hãy nhớ câu này: "chỉ có một thời gian quan trọng mà thôi, đó là thời gian hiện tại, là giờ phút hiện tại. Giờ phút hiện tại quan trọng bởi vì đó là thời gian duy nhất trong đó ta có thể làm cho được ta. Và nhân vật quan trọng nhất là kẻ đang

Có thể sống vì ta, đang đứng trước mặt ta, bởi vì ai biết được là mình sẽ đứng đầu làm việc vì lợi ích của người khác trong tương lai. Công việc quan trọng nhất là công việc làm cho người đang cần thì sống bên ta, đang đứng trước mặt ta được hạnh phúc, bởi vì đó là ý nghĩa chính của đời sống.

(Trích từ Phép Lạ Của Tánh Thực - TNH)

The three questions
Leo Tolstoy

It once occurred to a certain king, that if he always knew the right time to begin everything; if he knew who were the right people to listen to, and whom to avoid, and, above all, if he always knew what was the most important thing to do, he would never fail in anything he might undertake.

And this thought having occurred to him, he had it proclaimed throughout his kingdom that he would give a great reward to any one who would teach him what was the right time for every action, and who were the most necessary people, and how he might know what was the most important thing to do.

And learned men came to the King, but they all answered his questions differently.

In reply to the first question, some said that to know the right time for every action, one must draw up in advance, a table of days, months and years, and must live strictly according to it. Only thus, said they, could everything be done at its proper time. Others declared that it was impossible to decide beforehand the right time for every action; but that, not letting oneself be absorbed in idle pastimes, one should always attend to all that was going on, and then do what was most needful. Others, again, said that however attentive the King might be to what was going on, it was impossible for one man to decide correctly the right time for every action, but that he should have a Council of wise men, who would help him to fix the proper time for everything.

But then again others said there were some things which could not wait to be laid before a Council, but about which one had at once to decide whether to undertake them or not. But in order to decide that one must know beforehand what was going to happen. It is only magicians who know that; and, therefore in order to know the right time for every action, one must consult magicians.

Equally various were the answers to the second question. Some said, the people the King most needed were his councillors; others, the priests; others, the doctors; while some said the warriors were the most necessary.

To the third question, as to what was the most important occupation: some replied that the most important thing in the world was science. Others said it was skill in warfare; and others, again, that it was religious worship.

All the answers being different, the King agreed with none of them, and gave the reward to none. But still wishing to find the right answers to his questions, he decided to consult a hermit, widely renowned for his wisdom.

The hermit lived in a wood which he never quitted and he received none but common folk. So the King put on simple clothes, and before reaching the hermit's cell dismounted from his horse, and, leaving his bodyguard behind, went on alone.

When the King approached, the hermit was digging the ground in front of his hut. Seeing the King, he greeted him and went on digging. The hermit was frail and weak, and each time he stuck his spade into the ground and turned a little earth, he breathed heavily.

The King went up to him and said: 'I have come to you, wise hermit, to ask you to answer three questions: How can I learn to do the right thing at the right time? Who are the people I most need, and to whom should I, therefore, pay more attention than to the rest? And, what affairs are the most important and need my first attention?'

The hermit listened to the King, but answered nothing. He just spat on his hand and

recommenced digging.

'You are tired,' said the King, 'let me take the spade and work awhile for you.'

'Thanks!' said the hermit, and, giving the spade to the King, he sat down on the ground.

When he had dug two beds, the King stopped and repeated his questions. The hermit again gave no answer, but rose, stretched out his hand for the spade, and said:

'Now rest awhile -- and let me work a bit.'

But the King did not give him the spade, and continued to dig. One hour passed, and another. The sun began to sink behind the trees, and the King at last stuck the spade into the ground, and said:

'I came to you, wise man, for an answer to my questions. If you can give me none, tell me so, and I will return home.'

'Here comes some one running,' said the hermit, 'let us see who it is.'

The King turned round, and saw a bearded man come running out of the wood. The man held his hands pressed against his stomach, and blood was flowing from under them. When he reached the King, he fell fainting on the ground moaning feebly. The King and the hermit unfastened the man's clothing. There was a large wound in his stomach. The King washed it as best he could, and bandaged it with his handkerchief and with a towel the hermit had. But the blood would not stop flowing, and the King again and again removed the bandage soaked with warm blood, and washed and rebandaged the wound. When at last the blood ceased flowing, the man revived and asked for something to drink. The King brought fresh water and gave it to him. Meanwhile the sun had set, and it had become cool. So the King, with the hermit's help, carried the wounded man into the hut and laid him on the bed. Lying on the bed the man closed

his eyes and was quiet; but the King was so tired with his walk and with the work he had done, that he crouched down on the threshold, and also fell asleep -- so soundly that he slept all through the short summer night. When he awoke in the morning, it was long before he could remember where he was, or who was the strange bearded man lying on the bed and gazing intently at him with shining eyes.

'Forgive me!' said the bearded man in a weak voice, when he saw that the King was awake and was looking at him.

'I do not know you, and have nothing to forgive you for,' said the King.

'You do not know me, but I know you. I am that enemy of yours who swore to revenge himself on you, because you executed his brother and seized his property. I knew you had gone alone to see the hermit, and I resolved to kill you on your way back. But the day passed and you did not return. So I came out from my ambush to find you, and I came upon your bodyguard, and they recognized me, and wounded me. I escaped from them, but should have bled to death had you not dressed my wound. I wished to kill you, and you have saved my life. Now, if I live, and if you wish it, I will serve you as your most faithful slave, and will bid my sons do the same. Forgive me!'

The King was very glad to have made peace with his enemy so easily, and to have gained him for a friend, and he not only forgave him, but said he would send his servants and his own physician to attend him, and promised to restore his property.

Having taken leave of the wounded man, the King went out into the porch and looked around for the hermit. Before going away he wished once more to beg an answer to the questions he had put. The hermit was outside, on his knees, sowing seeds in the beds that had been dug the day before.

The King approached him, and said:

'For the last time, I pray you to answer my questions, wise man.'

'You have already been answered!' said the hermit still crouching on his thin legs, and looking up at the King, who stood before him.

'How answered? What do you mean?' asked the King.

'Do you not see,' replied the hermit. 'If you had not pitied my weakness yesterday, and had not dug these beds for me, but had gone your way, that man would have attacked you, and you would have repented of not having stayed with me. So the most important time was when you were digging the beds; and I was the most important man; and to do me good was your most important business. Afterwards, when that man ran to us, the most important time was when you were attending to him, for if you had not bound up his wounds he would have died without having made peace with you. So he was the most important man, and what you did for him was your most important business. Remember then: there is only one time that is important -- Now! It is the most important time because it is the only time when we have any power. The most necessary man is he with whom you are, for no man knows whether he will ever have dealings with any one else: and the most important affair is, to do him good, because for that purpose alone was man sent into this life!'